

ÜCRET GELİRLERİNDE BEYAN UYGULAMASI

Bu sirkülerimiz, ücret geliri elde eden kişilere yönelik kısa bir bilgi notu olup, Gelir İdaresi Başkanlığı 'nce hazırlanan ve internet sitesinde yayımlanan rehber/broşürlerinde ayrıntılı açıklamalar bulunmaktadır. Ayrıca, GİB internet sitesinde Hazır beyan uygulaması bulunmaktadır. Son dönemlerde ücret geliri yönünden kişilere Maliye İdaresinde mektuplar gönderildiği bilinmektedir.

Ayrıca, 07.12.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile ücretin vergilendirilmesine ilişkin olarak yapılan değişiklikler hakkında bilgi verilecektir.

Ücret gelirleri iki şekilde vergilendirilmektedir:

- Gerçek ücretler
- Diğer ücretler

1. GERÇEK ÜCRETLER

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde ilke olarak gerçek usul kabul edilmiştir. Vergi, gelirin gerçek ve safi tutarı üzerinden alınmaktadır.

Ücretin Safi Tutarının Tespiti

Ücretin safi tutarı, işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan yararlar toplamından (yani ücretin gayrisafi tutarından) belli indirimlerin yapılmasından sonra kalan miktardır.

Bu indirimler şunlardır:

- Emekli aidatı ve sosyal sigorta primleri,
- Sosyal güvenlik destekleme primi,
- İşsizlik sigortası primi,
- Hayat/şahıs sigorta primleri,
- OYAK ve benzeri kamu kurumlarınca yapılan yasal kesintiler,
- Sendikalara ödenen aidatlar (işçi ve memur sendikaları),
- Engellilik indirimi.

Ücretin Yıllık Beyanname ile Beyan Edilmesi

2019 yılında tek işverenden alınmış ve kesinti suretiyle vergilendirilmiş ücret gelirleri için tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilmeyecek, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Ancak, 7194 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 86 ncı maddesinde yapılan düzenlemeye göre; 01.01.2020 tarihinden sonra tek işverenden alınan tevkif suretiyle

vergilendirilmiş ücret tutarının vergi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşması durumunda yıllık beyanname verilmesi gerekecektir.

2019 yılında elde ettikleri ücret gelirleri nedeniyle beyanname vermek zorunda olanlar;

- Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ücretlilerden, birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı 40.000 TL’yi aşan ücretliler,
- Ücretlerini yabancı bir memleketteki işverenden doğrudan doğruya alan hizmet erbabı (istisna kapsamında olanlar hariç),
- İstisnadan faydalanmayan yabancı elçilik ve konsolosluk memur ve hizmetlileri,
- Hazine ve Maliye Bakanlığınca yıllık beyanname ile bildirilmesi gerekli görülen ücret ödemesi yapılanlar,
- Ücreti kesinti yoluyla vergilendirilmeyen yukarıda sayılanlar dışında kalan ücretliler.

Birden Fazla İşverenden Alınan Ücretler

Birden fazla işverenden tevkif yoluyla vergilendirilmiş ücret alan ve birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı (2019 yılı için bu tutar 40.000 TL’dir.) aşmayan mükelleflerin, tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücretleri yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

Ancak, birden sonraki işverenden alınan tevkifata tabi ücretlerin toplamı 40.000 TL’yi aşması durumunda, ücretlerin tamamı (ilk işverenden alınan ücret de dâhil olmak üzere) yıllık beyannameye dâhil edilecektir. Birden fazla işverenden ücret alınması halinde, birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağı ücretli tarafından serbestçe belirlenecektir.

Gayrisafi ücret tutarından yukarıda “**Ücretin Safi Tutarının Tespiti**” bölümünde yer alan indirimler yapıldıktan sonra bulunan gerçek safi tutarı üzerinden engellik indirimi düşülmesi sonrasında bulunan vergi matrahının ücret gelirinin beyan sınırı olan 2019 yılı için belirlenen 40.000 TL aşıp aşmadığının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile tercih edilen birinci ücretten sonraki ücretlerin gelir vergisi matrahları toplamı; 40.000,-TL olarak beyan sınırında dikkate alınacaktır.

Örnek verilir ise;

Birinci işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	84.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	66.000 TL
Üçüncü işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	45.000 TL
Ücret toplamları	195.000 TL

İkinci derece engelliler için indirim tutarı (650 X 12=) 7.800 TL

Mükellefin birinci işveren olarak 84.000 TL ücret aldığı işvereni seçmesi durumunda, diğer işverenlerden aldığı ücret toplamının 2019 yılı beyanname verme sınırı olan 40.000 TL ile kıyaslamasında; gayrisafi ücret tutarlarından “**Ücretin Safi Tutarının Tespiti**” bölümünde belirtilen %14 sigorta primi ve % 1 işsizlik sigortası primi toplamı olan % 15 oranı uygulanarak sigorta kesintisi yapılacaktır.

Ayrıca, gayrisafi ücret tutarından yıllık engellilik indirimi tutarının da düşülmesi gerekmektedir.

İkinci ücret gayrisafi tutarı ;66.000 – 9.900(%15 sgk prim kesintisi)= 56.100 TL

Üçüncü ücret gayrisafi tutarı ;45.000 – 6.750(%15 sgk prim kesintisi)= 38.250 TL

Engellilik indirimi tutarı = 650 X 12 = 7.800 TL

56.100+38.250 =94.350 - 7.800 = **86.550 TL**

Buna göre, birden sonraki işverenlerden alınan ücret toplamı 86.550 TL ücret beyan sınırı olan 40.000 TL’yi aştığı için birinci işverenden elde ettiği ücret de dâhil olmak üzere 195.000 TL beyan edecektir.

Yıllık Beyannameye Dâhil Edilen Gelirlerden Yapılacak İndirimler

Ücret gelirin e ilişkin verilecek gelir vergisi beyannamesinde vergi matrahının tespitinde bildirecek gelirlerden aşağıdaki indirimler yapılabilir:

1. Hayat/şahıs sigorta primleri,(matrahın %15’i ve yıllık asgari ücretin toplamı ile sınırlı)
2. Eğitim ve sağlık harcamaları,(matrahın %10 ile sınırlı)
3. Engellilik indirimi (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı da yararlanır.),
4. Beyan edilecek gelirden sınırlı olarak indirilebilecek bağış ve yardımlar ile tamamı indirilebilecek bağış ve yardımlar,
5. Sponsorluk harcamaları,
6. Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan ayni ve nakdi bağışlar,
7. İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
8. Bireysel katılım yatırımcısı indirimi,
9. Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bağış ve yardımlar.

Gerçek Ücret Gelirinin Beyanı Ve Verginin Ödenme Zamanı

2019 yılında elde edilen ücret gelirlerine ilişkin olarak 31.03.2020 tarihine kadar verilecek yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, Mart ve Temmuz aylarında iki eşit taksit olmak üzere;

- Birinci taksitin damga vergisi ile birlikte 31 Mart 2020 tarihine kadar,
 - İkinci taksitin ise 31 Temmuz 2020 tarihine kadar,
- ödenmesi gerekmektedir.

2. DİĞER ÜCRETLER

Bir kısım hizmet erbabının gerçek ücret üzerinden vergilendirilmesi ücretin saptanmasındaki güçlük nedeniyle mümkün olmamaktadır.

Diğer ücretlilerin safi ücretleri, takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının %25'idir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda diğer ücretli kapsamında sayılan hizmet erbapları şöyledir:

- Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar,
- Özel hizmetlerde çalışan şoförler,
- Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri,
- Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar,

Diğer ücretli hizmet erbabının ödeyeceği gelir vergisi cari yılın Şubat ayında hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. Yani Diğer Ücretlerde vergi şubat ayında tahakkuk etmekte, şubat ve ağustos aylarından iki taksit olarak peşin tahsil edilmektedir.

3. GELİR VERGİSİ TARİFESİ

Ücret Gelirlerine Uygulanacak Gelir Vergisi Tarifesi

18.000.-	T. liraya kadar					%15
40.000.-	T. liranın	18.000.-	T. lirası için	2.700.-TL	fazlası için	%20
148.000.-	T. liranın	40.000.-	T. lirası için	7.100.-TL	fazlası için	%27
148.000.-	T. lirasından fazlasının	148.000.- TL' sını için		36,260,-TL	fazlası için	%35

Ücret Dışı Gelirlere Uygulanacak Gelir Vergisi Tarifesi

18.000.-	T. liraya kadar					%15
40.000.-	T. liranın	18.000.-	T. lirası için	2.700,-TL	fazlası için	%20
98.000.-	T. liranın	40.000.-	T. lirası için	7.100,-TL	fazlası için	%27
500.000.-	T. liranın	98.000.-	T. lirası için	22.760,-TL	fazlası için	%35
500.000.-	T. lirasından fazlasının	500.000.- TL' sını için		163,460,-TL	fazlası için	%40

oranında vergilendirilir.

Saygılarımızla...